

Konsernihallinto, 8.2.2021, Dnro TRE:950/00.01.01/2021

Konsernijohtajan vuoden 2020 tavoitteiden toteuma

1. Kaupungin talouden tilanne on parantunut edellisvuosiin verrattuna

1.1. Tilikauden tulos on vähintään 0 (TA 2020)

Tavoite toteutui. Tilikauden tulos tilinpäätöksessä on 63,8 milj. euroa. (Alustavan arvion mukaan tilikauden tulos ilman koronapandemian tulosvaikutuksia olisi ollut noin +16 milj. euroa.)

1.2. Konsernin tilikauden tulos on vuoden 2019 tulosta (tulos 45,2 milj. euroa) parempi.

Tavoitteen arvioidaan toteutuvan. Konsernin tilinpäätösluvut valmistuvat maaliskuun 2021 alkupuolella, mutta konsernitalinpäätösnusteessa tilikauden tulos on 100 milj. euroa.

1.3. Investointien tulorahoitus-% on 56 prosenttia (TA 2020)

Tavoite toteutui. Investointien tulorahoitusprosentti on tilinpäätöksessä 76 %.

1.4. Talouden tasapainottamistavoitteet 2018 - 2020 on saavutettu

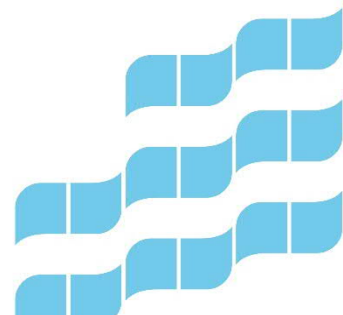
Tavoitteen arvioidaan toteutuvan. Talouden tasapainottamisohjelmassa asetetut tavoitteet tullaan saavuttamaan. Talousohjelmalla tavoiteltiin yhteensä noin 43,5 milj. euron taloudellisia vaikutuksia, jotka jakautuvat suunnilleen puoliksi menojen vähentämisiin ja puoliksi tulojen lisäykseen. Vuosien 2019 ja 2020 talousarviovalmistelussa tavoitteita päivitettiin 49,7 milj. euroon. Koronapandemian aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi vuoden 2020 toimenpiteet toteutuivat tavoitetta pienempinä, mutta talousohjelman tulosten kokonaismäärä koko ajanjaksolla oli noin 5,8 milj. euroa asetettua 55,5 milj. euron tavoitetta parempi ja noin 12,0 milj. euroa talousohjelman alkuperäistä tavoitetta parempi.

1.5. Taloussuunnitelmakaudelle 2020 - 2023 valmistellun talouden tasapainottamisen toimenpidesuunnitelman toteutus on käynnissä

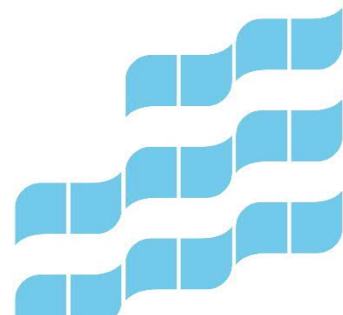
Tavoite toteutui. Vuosien 2021-2024 taloussuunnitelma valmisteltiin talouden tasapainottamisen toimenpidesuunnitelman pohjalta.

1.6. Työvoimakustannukset ovat vuosisuunnitelman mukaiset (TA 2020)

Tavoite toteutui. Työvoimakustannusten tilinpäätös alittaa vuosisuunnitelman 9,3 milj. eurolla.



2. Tampereen kaupunkiorganisaation kykyä vastata 2020-luvun toimintaympäristön haasteisiin on kehitetty aktiivisesti
 - 2.1. Palvelujen tuotteistaminen on tehty ja sen yhteydessä on tunnistettu tuottavuuden kehittymisen kannalta kriittiset palvelut
Tavoite toteutui osittain. Kaupungin palvelut on tuotteistettu vuoden 2020 aikana Kuntatieto-projektin yhteydessä. Palveluja on yhteensä 298 kpl. Tuottavuuden kehittymisen kannalta kriittisten palvelujen tunnistamista jatketaan vuoden 2021 aikana. Kriittisyyden yhtenä kriteerinä on palvelun asukaskohtaiset käyttökustannukset ja niiden kasvu sekä palvelujen kustannustason ja muutostavauhdin tarkastelu suhteessa verrokkikunttiin.
 - 2.2. Esimiesarviointien tulokset ovat vähintään edellisen vuoden tasolla (TA 2020)
Tavoite toteutui. Vuoden 2020 esimiesarviointien kaupunkitasoinen keskiarvo on 3,23 (kaikkien alaisten ja esimiesten arviot). Vuoden 2019 kaupunkitasoinen keskiarvo oli 3,14. Vuonna 2020 arvioitiin kaikkiaan 649 esimiestä (kysely lähtenyt 675 esimiehelle). Arviointeja tehneiden määrä 4 714 henkilöä.
 - 2.3. Henkilöstön työhyvinvointi on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna (TA 2020)
Tavoite toteutui osittain. Työhyvinvointimittarina käytetty tasapainotettu työhyvinvointimatriisi huomioi sairauspoissaolojen, työtapaturmien, työkyvyttömyyseläkemaksujen sekä keskeisten Kunta10-mittareiden kehitystä. Työhyvinvointimatriisin tulos vuonna 2020 on 52,3 kun se vuonna 2019 oli 52,8. Parannusta on tapahtunut kaikkien Kunta10 mittarien sekä työtapaturmien määrän osalta. Erityisesti Kunta10-kokonaistulos parantui ollen Tampereen kaupungin paras viimeiseen kymmeneen vuoteen. Sen sijaan matriisin tulosta heikentää merkittävästi lisääntyneet työkyvyttömyyseläkemaksut sekä kasvaneet sairauspoissaolot. Kunta10-tuloksiin ja Tampereen yliopiston toteuttaman etätyötutkimuksen tuloksiin pohjatuun voidaan alustavasti arvioida, että koronapandemian lisäämä etätyö on vaikuttanut positiivisesti etätyötä tekevän henkilöstön työhyvinvointiin. Huomioitava tosin on, että etätyöllä on tunnistettu myös negatiivisia vaikutuksia.
 - 2.4. Sairauspoissaolojen määrä on laskenut vähintään kolme prosenttia (TA 2020)
Tavoite ei toteutunut. Vuonna 2020 sairauspoissaoloja oli 17,5 päivää henkilötyövuotta kohden, missä on kasvua 0,4 päivää (2,2 %) vuoteen 2019 nähden. Sairauspoissaolot ovat vähentyneet tavoitteen mukaisesti muualla paitsi sosiaali- ja terveyspalvelujen ja sivistyspalvelujen palvelualueilla. Koronapandemialla näyttäisi olevan positiivinen vaikutus sairauspoissaoloihin niissä tehtävissä, joissa etätyön tekeminen on mahdollista. Sen sijaan asiakasrajapinnassa tapahtuvissa tehtävissä on jouduttu koronan takia tiukentamaan rajoituksia töihin tulemisesta (esim. flunssaoireet), mikä on lisännyt sairauspoissaoloja. Koronaan sairastuneiden määrä on kaupunkitasolla vähäinen.



3. Kaupungin seitsemän kehitysohjelmaa etenevät ohjelmasuunnitelmien mukaisesti

3.1. Viiden Tähten Keskusta

Tavoite toteutui. Kehitysohjelma on edennyt ohjelmasuunnitelman mukaisesti. Tampereen kan-
nen ja areenan ensimmäinen vaihe on edennyt suunnitellusti (monitoimiareena valmistuu
12/2021 ja koko vaihe 2022 aikana), asemankeskuksen ja Hämpin parkin laajennuksen asema-
kaavoitukset etenevät, Viinikanlahden järvenranta-alueen kilpailu on ratkaistu ja yleissuunnit-
telu etenee tavoitteiden mukaisesti. Ranta-Tampellan toteutus on edennyt loppusuoralle. Lisäksi
läntisen keskustan visiotyö on toteutettu ja Särkänniemen elämyskokonaisuuden kehittäminen
on edennyt tavoitteiden mukaisesti.

3.2. Hiedanranta

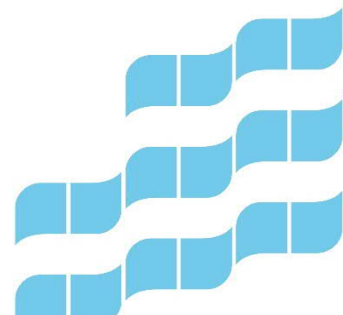
Tavoite toteutui osittain. Hiedanrannan kehitysohjelman toteutusmalli organisoitiin vuoden
2020 aikana kaupunginvaltuuston 19.10.2020 päätöksen mukaisesti yhden osakeyhtiön malliksi
aikaisemman kahden yhtiön mallin sijaan. Yhtiömallilla ja siihen liittyvillä apporteilla ja rahoitus-
ratkaisuilla kevennetään peruskaupungin käyttötalous- ja investointipanostuksia ja samalla no-
peutetaan alueen rakentamista. Osakeyhtiö voi toimia uudessa roolissaan 2021 alusta. Organi-
soinnin valmistelu on osaltaan viivästyttänyt Hiedanrannan ohjelmasuunnitelman toteutusta.
Alueen yleissuunnitelma hyväksyttiin kesäkuussa 2020. Raitiotielinjaa koskeva asemakaava on
hyväksytty ja ensimmäiset asuinalueita koskevat tehtaan pohjoispuolen kaavat ovat tulossa vi-
reille ohjelmasuunnitelman mukaisesti. Vaitinaron vesistötyttöjen osalta on luotu valmiudet
ryhtyä tyttöjen tekemiseen ja hallinto-oikeuden täytöt mahdollistava päätös saatiin alkuvuonna
2021.

3.3. Raitiotie

Tavoite toteutui. Raitiotien kehitysohjelma on edennyt ohjelmasuunnitelman mukaisesti. Rai-
tiotien osan 1 rakentaminen on edennyt tavoiteaikataulussa ja tavoitekustannuksen ennuste-
taan alittuvan osalla 1 runsaalla 34 milj. eurolla (ennuste joulukuu 2020, valmiusaste 90 %). Jou-
lukuussa 2020 Raitiotieallianssin osan 1 rakentamisen kustannuksista oli toteutunut 90 %, toteu-
tusajasta 74 % ja raitiotieinfran valmiusaste oli 90 %. Testiliikenne raitiovaunuilla on ulottunut
Hämeenkadulle ja Pyyrikintorille asti 15.11.2020. Valtuusto päätti osan 2 Pyyrikintori-Lentävän-
niemi rakentamisesta sekä seudullisen yleissuunnitelman ratavarauksista 19.10.2020. Ylöjärven,
Pirkkalan ja Kangasalan valtuustot ovat tehneet päätökset seudullisen raitiotien ratavarauksista
2.- 9.11.2020.

3.4. Smart Tampere

Ekosysteemi-ohjelma: Tavoite toteutui. Smart Tampere Ekosysteemi -ohjelma on edennyt ohjel-
masuunnitelman mukaisesti. Ohjelman tavoitteen mukaisesti Smart Tampere ekosysteemitoi-
minnassa mukana olevat yritykset ovat tuottaneet vuoden 2020 aikana 26 uutta ratkaisua, jotka
ovat kohdistuneet seuraaviin teemoihin: uudistuva teollisuus, yhteydet ja IoT (esineiden inter-



net), turvallisuus, lasten ja nuorten hyvinvointi, liikkuminen ja opastaminen sekä tekoäly ja analytiikka. Ohjelmassa on lisäksi luotu toimintamalli yritysyhteistyön vakiinnuttamiseksi osaksi kaupungin perustoimintaa.

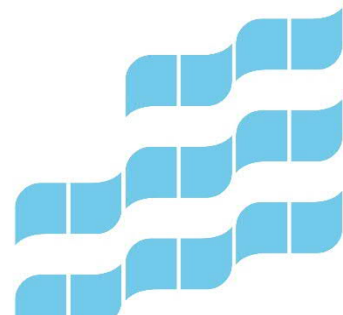
Digiohjelma: Tavoite toteutui. Smart Tampere Digiohjelma on päättynyt vuoden 2020 lopulla ja toteutunut ohjelmasuunnitelman mukaisesti. Digiohjelman loppuraportti on kaupunginhallituksen käsiteltävänä 8.3.2021. Ohjelman neljän vuoden aikana toteutettiin 137 erilaista toimenpidettä (projekteja, kokeilukokonaisuuksia, kokeiluja ja esiselvityksiä). Näistä osa eteni muutosprojekteiksi ja osa kaupungin jatkuviksi palveluiksi. Uusia digitaalisia asiointimahdollisuuksia tunnistettiin kokeilujen kautta useita. Kokeilujen kautta vahvistettiin lisäksi asiakaslähtöisen digikehittämisen merkitystä sekä luotiin kehittämistä tukevia toimintakäytäntöjä. Digitaalisten palveluiden levinneisyyttä, volyymeja, asiakastyytyväisyyttä, asiointin polkuja ja tuottavuusvaikutuksia kuvaava mittaristo otetaan systemaattiseen käyttöön 2021. Ohjelmassa tuettiin lisäksi korona-ajan digiloikan toteuttamista koulutuksen keinoin.

Kestävä Tampere 2030 -ohjelma: Tavoite toteutui. Kestävä Tampere 2030 -ohjelma on edennyt ohjelmasuunnitelman mukaisesti. Kohti hiilineutraalia kaupunkia –tiekartta hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 31.8.2020. Ilmastobudjettiin täydennettiin päästöbudjetin lisäksi ilmastotoimien taloussuunnitelma. Hiilineutraalin rakentamisen, asumisen, liikkumisen ja energian tuotannon projektit jatkuivat ja niiden parhaita käytäntöjä vakiinnutettiin. Kiertotalouden mukaisten kaupunginosien kehittämiseksi aloitettiin kumppanuusmallin kehittäminen. Yrityksille ja yhteisöille suunnattu Tampereen seudun ilmastokumppanuustoiminta käynnistyi syyskuussa. Vuoden loppuun mennessä yli 50 yritystä oli ilmoittautunut mukaan toimintaan. Tampereen ilmastotyö sai myös kansainvälistä näkyvyyttä ja tunnustusta, kun se valittiin kansainvälisen Barcelonan Smart City Expon City Award -palkintogaalan finaaliin, kuuden parhaan kaupungin joukkoon.

3.5. Elinvoima- ja kasvupalveluallianssi

Tavoite toteutui. Elinvoima- ja kasvupalveluallianssi kehitysohjelma on päättynyt vuoden 2020 lopulla ja toteutunut ohjelmasuunnitelman mukaisesti. Suomessa on käynnistymässä osana hallitusohjelmaa työllisyyden edistämisen kuntakokeilut, joiden kautta on tarkoitus siirtyä pysyviin palvelurakenteisiin. Hallituksen on tarkoitus tehdä päätöksiä pysyvistä palvelurakenteista hallitusohjelman puolivälitarkastelussa maaliskuussa 2021. Tampereella on ollut merkittävä rooli valtakunnallisessa työllisyyspalvelujen uudistamistyössä. Pirkanmaan kunnat ovat yhdessä valmisteelleet toimintamallin, jonka avulla pystytään varmistamaan Pirkanmaan työllisyyden edistämisen kuntakokeilun käynnistäminen ja toimeenpano erikokoiset kunnat huomioiden. Palvelumalli perustuu kuntien palveluekosysteemin hyödyntämiseen työllisyyden edistämisessä.

Koronaepidemian ja sen vuoksi muuttuneen työmarkkinatilanteen johdosta Tampereen työttömyysaste on noussut. Työttömyysaste oli joulukuussa 2020 15,3 % (12/2019: 11,6 %; 12/2018: 11,2 %). Työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset olivat tammi-joulukuussa 2020 yhteensä 28,8 milj. euroa, joka on 3,7 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2019.



3.6. Vetovoimainen elämyskaupunki (2020 kärkenä kulttuuripääkaupunkihaku)

Tavoite toteutui. Tampere ja kuntakumppanit valittiin kulttuuripääkaupunkihankkeen toiseen hakuvaiheeseen kesäkuussa 2020. Kulttuuripääkaupunkihankkeen toinen hakuvaihe organisoiitiin henkilöstön osalta uudelleen ja hanke etenee aikataulussa kohti lopullisen hakukirjan lähettämistä huhtikuussa 2021 ja lopullista valintaa kesäkuussa 2021.

3.7. Tampere Junior

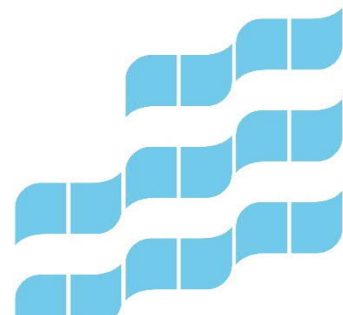
Tavoite toteutui. Tampere Junior -kehitysohjelma on edennyt ohjelmasuunnitelman mukaisesti. Lasten ja nuorten hyvinvointierojen tunnistamiseksi on muodostettu tamperelaisten lapsiperheiden tilannekuva, tunnistettu 40 perhetyyppiä ja analysoitu tietoa eri asuinalueiden näkökulmasta. Lapsiperhetiedon perusteella on tunnistettu kolme ensisijaisesti kehitettävää teemaa eriarvoisuuden kaventamiseksi 2021: lapsiperheiden muuttoliike ja alueellinen eriytyminen, yhden huoltajan perheet ja yksin asuvat nuoret. Valtiovarainministeriön konsortiohanke Edistynyt analytiikka käynnistyi toukokuussa 2020 ja hanke jatkuu vuoden 2021 marraskuun loppuun. Uusi hankintamalli SIB Tampere (Social Impact Bond) hankintaprosessi on saatu päätökseen ja toiminta aloitetaan 2021. Pormestarin harrastusrahalla on mahdollistettu 7.-luokkalaisten oppilaiden tasa-arvoinen harrastaminen 590 oppilaalle. Lasten ja nuorten eriarvoisuuden vähentämiseksi kaupunkitasoisesti on haettu osallistumismahdollisuutta Unicefin kaksivuotiseen Lapsiystävällinen kunta –kehittämisohjelmaan.

4. Kaupunkitasoinen digitalisoinnin kokonaissuunnitelma on laadittu (kuntalaisten digitaalisen asioinnin kehittäminen, työskentelytapojen kehittäminen, digitaalisen tiedon ja analytiikan hyödyntäminen, ICT-palveluiden kehittäminen) ja digitalisaatiolla ja työskentelytapojen uudistamisella on saatu aikaan todennettuja tuottavuushyötyjä

Tavoite toteutui. Digitalisoinnin kokonaissuunnitelma on laadittu ja etenee tiiviissä yhteistyössä palvelualueiden ja konsernin kanssa. Digitalisoinnin kokonaissuunnitelman käytäntöön panon vaatimat taloudelliset ja henkilöstöresurssit on huomioitu tietohallinnon vuoden 2021 suunnittelussa ja melkein kaikki vuoden 2020 digitalisoinnin kehityssuunnitelmaan nostetut kohteet ovat konsernisalkkujen käsittelyssä tai jo toteutuksessa.

Työtapojen uudistamiseen liittyvien ICT-rahoitteisten projektien hyötytavoitteiden odotusarvo raportointihetkellä (12/2020) oli 10,2 milj. euroa. Arviot sisältävät epävarmuutta, koska usein hyötyjen realisoituminen edellyttää laajamittaisempaa toimintatapojen muutosta, jolle kyseiset projektit luovat edellytykset. Hyötyjen toteutuminen käytännössä selviää vasta muutosprojektien jälkiarviointien kautta ja toteuma voi poiketa odotusarvosta.

Vuoden 2020 aikana mittaaminen on laajentunut yksittäisten projektien tarkastelusta kohti palvelujen digitalisaatioasteen seurantaan. Digitalisoinnin etenemistä kuvaavan mittariston peruskäyttämiseen liittyvä työ on valmis ja vuonna 2021 hyödynnettävissä kokonaiskuvan seuraamiseen.



5. Tampere on aktiivinen vaikuttaja valtakunnallisessa ja pirkanmaalaisessa sote-uudistuksessa

Tavoite toteutui. Tampereen kaupunki on toteuttanut aktiivista edunvalvontaa valtakunnallisesti ja Pirkanmaalla. Tampereen kaupungilla on ollut merkittävä rooli Pirkanmaan kuntavetoisen sote-valmistelun edistämässä ja valtionavustushankkeiden käynnistämässä.

6. MAL4-sopimuskokonaisuus on valmisteltu hyväksymiskäsittelyyn ja toteuttaminen on käynnistetty

Tavoite toteutui. Tampereen seudun kuntien ja valtio-osapuolen välisestä MAL4-sopimuksesta saavutettiin neuvottelutulos 29.5.2020. Sopimus hyväksyttiin Tampereen kaupunginvaltuustossa 17.8.2020. Myös seudun muissa kunnissa sopimus hyväksyttiin elo-syyskuussa 2020. Sopimus allekirjoitettiin Ympäristöministeriön järjestämässä tilaisuudessa 8.10.2020. Kaupunkiseudun maankäyttö ja asuminen sekä liikennejärjestelmäryhmät ovat kokouksissaan lokakuussa 2020 hyväksyneet MAL4-sopimuksen toimeenpanon ja seurannan ohjelmoinnin. Käytännössä sopimuksen toteuttaminen näkyy Tampereen 2021 talousarviossa sekä lautakuntien palvelu- ja vuosisuunnitelmissa.

7. Omistajaohjaus toimii tehokkaasti

7.1. Kaupungin yhtiöomistusten omistaja-arvoa ja osinkotuloja on kasvatettu

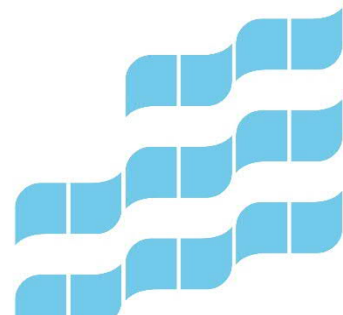
Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain. Yhtiöiden maksamat osingot kasvoivat koronasta huolimatta 0,8 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna ja osinkojen kokonaissumma vuonna 2020 oli 30,5 milj. euroa. Omistaja-arvon toinen puoli muodostuu yhtiöiden osakekannan arvonnousta, jonka arviointi voidaan suorittaa tilinpäätösten valmistuttua. Ennakoarvioiden mukaan vuoden 2020 tulosten heikkeneminen alentaa yhtiöiden arvoja.

7.2. Yhtiöiden vastuulla olevat investointihankkeet etenevät suunnitellusti

Tavoite toteutui. Raitiotie Oy:n ja Keskuspuhdistamo Oy:n hankkeet ovat edenneet suunnitelmien mukaisesti. Joulukuussa 2020 Raitiotieallianssin osan 1 rakentamisen kustannuksista oli toteutunut 90 %, toteutusajasta 74 % ja raitiotieinfran valmiusaste oli 90 %. Keskuspuhdistamohanke on aikataulussa ja valmistuu 2025. Louhintatöiden valmiusaste on 75 %. Puhdistamon lounhinnat valmistuvat 2021, siirtoviemäri-lounhinnat jatkuvat vielä 2022. Vuoden 2020 loppuun mennessä hankkeen rahoituksesta oli käytetty lähes 70 milj. euroa / 22 %.

7.3. Konsernirakennetta, -ohjausta ja -raportointia on kehitetty

Tavoite toteutui osittain. Konsernirakenteen kehittäminen (Toimivat Kuntakonsernit 2 –ohjelmaan liittyvä keskustelu ja asuntosektorin omistajastrategioiden päivitys) ei toteutunut vuonna 2020, mutta konserniohjausta ja raportointia vietiin eteenpäin. Hallitusjäsenten valintaprosessia sekä riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan seuranta uudistettiin, samoin tytäryhtiöraportti uudistettiin monipuolisemmaksi. Konsernin talousraportoinnin kehittäminen jatkuu vuonna 2021.



8. Edunvalvonnan toimintamalli tukee vaikuttavan edunvalvonnan toteuttamista

Tavoite toteutui. Tampereen kaupunki on tehnyt edunvalvonnan kehittämisessä tiivistä yhteistyötä alueen muiden keskeisten kumppaneiden kanssa. Tampereen kaupunki oli keskeisesti mukana rakentamassa Pirkanmaan yhteisiä kärkiviestejä ja viemässä eteenpäin hallitusohjelmata-voitteita Pirkanmaan liiton, Tampereen kauppakamarin, Pirkanmaan yrittäjien ja Tampereen kaupunkiseudun kanssa. Lisäksi edellä mainittujen organisaatioiden kanssa on toteutettu Pirkanmaan vaikuttajafoorumi ja muita päättäjätapaamisia. Edunvalvontamallia on edelleen kehitetty säännöllistämällä edunvalvonnan ajankohtaiskatsaukset osaksi kaupungin johtoryhmän ja kaupunginhallituksen työskentelyä.

9. Yhteistyö pirkanmaalaisten kuntatoimijoiden kesken on sujuvaa (Pirkanmaan kunnat, Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri, Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä)

Tavoite toteutui. Konsernijohtaja toimii sekä Pirkanmaan kuntajohtajien että kaupunkiseudun kuntajohtajien puheenjohtajana. Molempien ryhmien kokoontumiset ovat säännöllisiä ja yhteistyö sujuvaa. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ja Pirkanmaan liiton ylimmän johdon kanssa käydään tiivistä vuoropuhelua. Kaupunkiseudun yhteistyön tavoitteet ovat edistyneet hyvin ja maakunnan kuntien kesken on toteutuksessa useita yhteisiä hankkeita (esim. työllisyydenhoidon kuntakokeilu, Europan kulttuuripääkaupunkihaku).

